

A)

Κείμενο Μανιφέστο ενάντια στα τηλεσκουπίδια

Οι μεγαλύτερες ιβπανικές κοινωνικές οργανώσεις μαζί με τις δύο μεγαλύτερες εργατικές ομοσπονδίες συνέταξαν το Δεκέμβριο του 1997 το «Μανιφέστο ενάντια στα Τηλεσκουπίδια» ζητώντας την υποστήριξη και τη συμμετοχή όλων για τη δημιουργία ενός διεκδικητικού κινήματος που να επιβάλλει την υλοποίηση του νόμου για τα Μ.Μ.Ε. που είχε ψηφιστεί το 1995.

Εισηγητές και συνυπογράφοι του «Μανιφέστο» είναι ο Σύλλογος Χρηστών της Επικοινωνίας, η Συνομοσπονδία Γετόνων Ισπανίας, η Ισπανική Συνομοσπονδία Μητέρων και Πατέρων των Μαθητών, οι Εργατικές Επιτροπές, η Γενική Ένωση Εργαζομένων και η Ένωση Καταναλωτών Ισπανίας.

Μανιφέστο

1. Ο όρος «τηλεσκουπίδια» χρησιμοποιήθηκε από την προηγούμενη δεκαετία για να προσδιορίσει μια μορφή δημιουργίας της τηλεόρασης που χαρακτηρίζεται από την αναζήτηση της παθολογικής περιέργειας, της υπέρμετρης συγκίνησης και της σκανδαλοθηρίας σαν μοχλούς έλξης της ακροαματικότητας.

Τα τηλεσκουπίδια προσδιορίζονται από τις υποθέσεις που μεταχειρίζονται, τα πρόσωπα που επιδεικνύουν και τοποθετούν σε πρώτο πλάνο και κυρίως από τη διαστρεβλωμένη εστίαση που χρησιμοποιούν για να μεταχειριστούν τα διάφορα γεγονότα, που αφορούν τις διάφορες υποθέσεις και προσωπικότητες.

2. Οι υποκινητές των τηλεσκουπιδιών, στην αναζήτηση ενός «ελάχιστου κοινού παρονομαστή», ικανού να διεγείρει τα πάθη σε μεγάλες μάζες θεατών διαμέσου της οθόνης, χρησιμοποιούν κάθε θέμα ανθρώπινου ενδιαφέροντος, κάθε πολιτικό ή κοινωνικό γεγονός σαν καθαρή δικαιολογία για να αποδείξουν αυτό που θεωρούν βασικό στοιχείο έλξης της ακροαματικότητας: τις σεξουαλικές σχέσεις, τη βία, την παθολογική περιέργεια, το ελεεινό χιούμορ, τις προκαταλήψεις.

Κάτω από μια υποκριτική εμφάνιση και παρουσίαση ανησυχιών και καταγγελιών, τα προγράμματα των τηλεσκουπιδιών ικανοποιούνται με τον ανθρώπινο πόνο, με την πιο αισχρή παρουσίαση των ανθρωπίνων συνθηκών, με τη δωρεάν προβολή ενδύμιχων συναισθημάτων και συμπεριφορών.

3. Τα τηλεσκουπίδια βασίζονται σε μια σειρά βασικών στοιχείων που τα μετατρέπουν σε παράγοντα ισοπέδωσης της κουλτούρας και παραπληροφόρησης. Με τον ίδιο τρόπο μετατρέπονται σε εμπόδιο για την ανάπτυξη μιας ελεύθερης και στοιχειωθεμένης κοινής γνώμης.

Η δημιουργία προσπαθεί να παρουσιάσει όλες τις γνώμες ως ισοδύναμες, ανεξάρτητα από τη γνώση πάνω στην οποία βασίζονται οι βασικές ηθικές και αισθητικές τους αξίες. Σε αυτό βασίζουν τη δημιουργία υποτιθέμενων συζητήσεων και ερευνών που όχι μόνο αποτελούν κακέκτυπα ομοιώματα αληθινών συζητήσεων και ερευνών, αλλά είναι και απομακρυσμένες από το να θέσουν στο φως της επικαιρότητας τα προβλήματα συνεισφέροντας στην ιδέα ότι «τα πάντα έχουν μια δική τους αξία».

Υπάρχει περιφρόνηση για τα βασικά δικαιώματα, όπως η τιμή, η αξιοπρέπεια, ο σεβασμός της προσωπικής ζωής, η αλήθεια ή η αναγνώριση της υποτιθέμενης αθωότητας του κατηγορουμένου, η οποία δεν μπορεί να δικαιολογηθεί σε καμιά περίπτωση με την αναφορά στην ελευθερία της έκφρασης.

Αυτή η περιφρόνηση οδηγεί στην κατάχρηση του κτηνισμού και της σκανδαλοθηρίας και, ασφαλώς, στην αποθέωση μιας τιποτένιας και ασήμαντης τηλεόρασης, που βιάζεται στον πρωταγωνισμό προσωπικότητων του κτηνισμού και της σεξουαλικής περιέργειας, των οποίων η μικρότητα και οι συναισθηματικές συγκρούσεις αποτελούν πέρι από κάθε άλλο τα συστατικά στοιχεία αυτής της μολυσμένης σάλτσας. Το πρόβλημα αυτό μας εκνευρίζει ακόμα περισσότερο όταν αυτού του τύπου το περιεχόμενο διαδίδεται διαμέσου της δημόσιας τηλεόρασης, της οποίας η ηθική και νομική υποχρέωση είναι να διαδίδει προϊόντα φερέγγυα από άποψη ηθικής και πολιτισμού.

4. Τα τηλεσκοπείδια δεν έχουν ανακαλύψει τίποτα το καινούριο. Η κολακεία του θεατή και η γεύση της σκανδαλοθηρίας είναι γνωστές από πολύ παλιά. Όμως στην σημερινή πραγματικότητα η τεράστια κοινωνική επιρροή των μέσων επικοινωνίας διευρύνει στο έπακρο τα αρνητικά αποτελέσματα των μηνυμάτων αυτού του τύπου.

Τα τηλεσκοπείδια συναντώνται σήμερα σε μια στιγμή του ζωτικού μας κύκλου. Αποτελούν ένα είδος καρκίνου, η μετάσταση του οποίου τείνει να μολύνει τα πάντα, κάτι σαν ιός της πληροφορικής, που μολύνει ό,τι ακουμπά και τελειώνει με το να εμποδίζει την διατήρηση ή την εμφάνιση στις οθόνες άλλων μοντέλων ενημέρωσης. Μοντέλων που είναι πιο αξιολογικά και ανταποκρίνονται καλύτερα στην αλήθεια και στο κοινωνικό συμφέρον.

5. Έφθασε η στιγμή να συνειδητοποιήσουν όλοι οι παράγοντες που συμμετέχουν στην τηλεοπτική δραστηριότητα την ευθύνη τους για τα τηλεσκοπείδια. Σύμφωνα πάντα με την διαφορετική ικανότητα του καθένα να θέτει όρους στους κανόνες της αγοράς.

Χρειάζεται υπευθυνότητα, τέλος πάντων, των δημόσιων εξουσιών, των αλυσίδων ενημέρωσης, των παρουσιαστών, υπευθυνότητα των προγραμματιστών και των επαγγελματιών και, επίσης, υπευθυνότητα του πολίτη. Χωρίς να αφεθεί να εξαπατηθεί από το ψέμα «του κυρίαρχου θεατή», που από την δική του ολοκληρωτική κυριαρχία να αλλάζει κανάλι κρατά την ικανότητα να αλλάζει την προσφορά, θα πρέπει να μάθει ότι η απόφασή του να δει ένα πρόγραμμα δεν του απαλείφει τις συνέπειες ούτε για τη δική του αξιοπρέπεια ούτε για την τηλεοπτική αγορά.

Να αντιταχθούμε στην τηλεόραση σημαίνει να αντιταχθούμε σε ένα πολύπλοκο και διαφθρομένο κοινωνικό φαινόμενο μεγάλων εταιρειών για την αντικειμενικότητα των οποίων είναι νόμιμο να διαφωνούμε. Πίσω από τα μέσα επικοινωνίας υπάρχουν συμφέροντα, εξουσίες και ιδεολογικά και κοινωνικά μοντέλα.

6. Με βάση τα παραπάνω οι υπαγράφωντες εκδηλώνουμε την απόρριψή μας και τις ανησυχίες μας για τα τηλεσκοπείδια και διεκδικούμε, σαν εγγύηση του κοινωνικού ελέγχου σε μια δημοκρατική κοινωνία, τόσο την επεξεργασία ενός κώδικα διακανονισμού και ρύθμισης του τηλεοπτικού περιεχομένου όπως και την ίδρυση ενός Ανωτάτου Εθνικού Συμβουλίου για τα Οπτικοακουστικά Μέσα.

(εφημ. Η εποχή, 5/4/1998)

Β5 Παρατηρήσεις:

1. Να πυκνώσετε το περιεχόμενο του κειμένου σε 90-100 λέξεις.
2. « Η περιφρόνηση για τα βασικά δικαιώματα, όπως η τιμή και η αξιοπρέπεια, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί σε καμία περίπτωση με την αναφορά στην ελευθερία της έκφρασης». Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο το περιεχόμενο της φράσης.
3. Το μανιφέστο χωρίζεται σε 6 σημεία. Ποιο είναι το θεματικό κέντρο του κάθε σημείου;
4. Πως αντιλαμβάνεστε το περιεχόμενο των εκφράσεων: παθολογικής περιέργεια, ενδόμυχα συναισθήματα, κακέκτυπα ομοιώματα;
5. Να επιλέξετε της σωστή ερμηνεία των παρακάτω λέξεων σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο πλαίσιο
 - **σκανδαλοθηρία**
 - α) αναζήτηση σκανδάλου
 - β) αναζήτηση πραγματικών ή υποθετικών σκανδάλων
 - γ) πρόκληση σκανδάλων
 - **φερέγγυα**
 - α) εγγυητικά
 - β) αξιόπιστα
 - γ) κοντινά
6. Ως νεαρός τηλεθεατής ανησυχείς και εξοργίζεσαι για την έκταση των « τηλεσκοπείδων» στην ελληνική τηλεόραση. Λέγεται πως επιστολή στο διευθυντή τηλεοπτικού σταθμού, επισημαίνοντας το φαινόμενο, δίνοντας παραδείγματα και αναφέροντας τις δικές του ευθύνες, ειδικά για τα μικρά παιδιά που παρακολουθούν τηλεόραση (500 λέξεις).